

El llenguatge

La pausa i

l'apòstrof

18/VIII/1977

Hem observat que alguns dels locutors de ràdio que intervenen en els actuals programes en català tenen una elocució que es caracteritza per un seguit sistemàtic de pauses o interrupcions. El seu discurs, així, es compon d'una successió de períodes brevíssims, cada un d'ells de quatre o cinc mots a tot estirar. Especialment davant els termes que designen conceptes essencials de la informació que transmeten —sobretot al final d'una frase, en què accentuen l'èmfasi— no sol mancar mai, en aquests casos, una pausa molt marcada. Diuen, per exemple: Amb aquestes mesures / es creu que es podrà / contribuir a salvar el nostre / patrimoni forestal.

Caldria veure si aquestes pauses són sempre tan lògiques com demana l'estructura del discurs. Volem dir si respecten la integritat o unitat dels diversos conjunts de mots que componen cada oració. Però no volem filar tan prim. Voldriem, simplement, fer remarcar que, si més no, mai no s'hauria de separar amb una pausa dos mots que han d'anar units, en l'escriptura, pel signe de l'apòstrof. Dit altrament, que caldria abstenir-se de fer cap pausa després d'aquells mots que, com la preposició de i els articles el i la, s'han d'el·lidir perquè el mot següent comença en un so vocàlic (amb les limitacions que hom coneix per a l'article la. Aquest fet és especialment observable en el cas de la preposició de i de l'article la (l'article el no hi conviuda tant i, fóra, d'altra banda, un cas més greu). Hem sentit, així, ...es resoldrà en le terme de/ una setmana, ...al final de/ aquesta manifestació, ...s'encarreguen de la/ elecció dels participants, ...desconeixen la/ actitud del governador. Però conjunts com d'una, d'aquesta, l'elecció, l'actitud formen, cal convenir-hi, unitats inseparables en una elocució mínimament correcta.

No desconeixem les condicions que concorren sovint en les emissions radiofòniques: promptitud, improvisació, traducció instantània, etc., que sovint justifiquen aquest defecte formal que ens hem permès d'assenyalar. Però una cosa són aquestes condicions o circumstàncies i una altra l'efecte sistemàtic d'un estil d'elocució: l'èmfasi amb que es vol expressar un concepte com actitud del governador no justifica que se'n separi un element —la— del qual forma part integrant

Albert Jané